

Minimální preventivní program

Školní rok 2021/2022

I. Cíle a principy

- **Rozvoj kompetencí žáků**

- sociálních dovedností (umění týmové práce, konstruktivní řešení konfliktu, otevřená komunikace)
- pozitivní vnímání sebe sama
- rozvoj osobnostních kvalit, které podporují rozvoj osobnosti (sebevědomí, altruismus, empatie, asertivita)

- **Demokratické řízení, efektivní pravidla vzájemného soužití**

- učení se respektování lidských práv, individuálních potřeb a odlišností
- zapojení žáků do spoluvytváření pravidel vzájemného soužití ve škole
- vedení žáka k přijetí osobní zodpovědnosti k daným právům a povinnostem

- **Vytváření atmosféry vzájemnosti, důvěry, respektu a bezpečí ve škole**

- **Přístup k informacím a práce s informacemi**

- umění používat různé informační zdroje, kriticky zhodnotit, porovnat informace
- vytváření vlastního názoru, životního postoje
- poznání základních lidských potřeb (psychických, fyzických, emočních)

- **Spolupráce**

- celé školy, všech žáků, učitelů – důvěra ve vztahu žák-žák a učitel-žák
- otevřená komunikace mezi školou a rodiči
- spolupráce v rámci pedagogického týmu
- propojení školy s dalšími institucemi (organizace působící v oblasti primární prevence)

II. Strategie a metody

Vztah učitel – žák

Budujeme vzájemnou důvěru mezi učitelem a žákem. Žák ví, že se může na učitele obrátit a bude respektován jeho názor, jeho potřeby. Učitel se zajímá o žáka, podněcuje jeho dialog. Učitel získává důvěru žáka i prostřednictvím budování vztahu s rodinou, sociálním prostředím žáka. Při řešení problému je učitel otevřen komunikaci s žákem, s rodičem, s širší rodinou, ostatními pedagogy, s výchovným poradcem atd. Na základě dosažení dohody o společných cílech a postupech dochází k celkové a jednotné podpoře žáka.

Skupinová práce

Žáci velkou část vyučování spolupracují, pracují ve dvojicích, ve skupinách, ve skupinách napříč třídami. Učitel věnuje pozornost spolupráci ve skupinách, podporuje naslouchání, zapojení všech členů skupiny, reflektuje s žáky skupinovou práci a podporuje tak rozvoj kompetencí týmové práce, řešení konfliktu (učitel podporuje odpovědnost žáka za řešení konfliktu).

Žáci se učí vést diskusi, vyjadřovat své názory, naslouchat druhým a vhodným způsobem reagovat na kritiku. Jednou z možností je například vedení komunitního kruhu, ve kterém má každý právo diskutovat na základě pravidel diskuse, sdílet své pocity, obavy, radosti, zážitky podněty k životu třídy, klást otázky.

Projektové vyučování a celoškolské projekty

V rámci projektů se žáci mohou seznámit s děním kolem sebe a aktuálními tématy. Umožňuje intenzivní spolupráci tříd. Žáci se navzájem poznávají a dokáží spolupracovat starší s mladšími. Je to podstatný prvek prevence šikany starších žáků vůči mladším.

Individualizované hodnocení, slovní hodnocení, sebehodnocení, zpětná vazba skupiny

Žáci dostávají komplexní zpětnou vazbu od učitele. Jsou informováni o svém pokroku i nedostacích. Je oceňováno úsilí žáka a míra jeho pokroku bez srovnávání s výkonem ostatních. Je podporován jeho individuální talent a zájem. Diferenciace výuky může probíhat prostřednictvím práce ve skupinách podle zaměření žáka. Pomáháme žákovi vybudovat si důvěru v sebe, ve vlastní síly, pozitivní vztah k okolnímu světu.

Komunikace s rodiči, zákonnými zástupci

Učitelé nabízejí všem rodičům možnost individuální konzultace a vyzývají rodiče, aby tuto možnost využívali. Rodiče mají možnost navštívit i výuku, často se zapojují do výuky v rámci svých možností a poznávají tak prostředí školy a lépe tak chápou potřeby svých dětí ve škole.

Pedagogická diagnostika

Učitel věnuje pozornost žákům, registruje signály o možném problému žáka a hledá příčiny a vhodné formy nápravy. Pokud je třeba, spolupracuje s rodiči a výchovným poradcem, který se zapojí do diagnostického a terapeutického procesu. Případně je využíváno dalších odborných institucí (PPP apod.)

III. Konkrétní aktivity podporující primární prevenci

Aktivity pořádané pro žáky, které podporují dobré vztahy, umožňují seberealizaci a učení se v reálných situacích.

- pobyty ve zdravotně příznivém prostředí
- školní výlety
- kulturní programy (kina, divadla)
- sportovní akce
- Vranov čte dětem
- školní rádio
- nabídka kroužků

Akce pro žáky i širší rodičovskou veřejnost, které podporují spolupráci rodiny a školy

- vánoční dílny
- zpívání na schodech
- jarní olympijské hry

Kontaktní místo ve škole a informační nástěnka

Ve 2. patře školy je místnost metodika prevence, o které žáci vědí a mohou se zastavit v určené hodiny, popřípadě domluvit jiný termín a popovídat si o problémech. Je zde umístěn i telefonní kontakt na „Linku bezpečí“. A také schránka pro případné připomínky, dotazy a stížnosti.

IV. Organizace a struktura prevence

Výchovný poradce

Pracovník: **Mgr. Nataša Polláková**

Výchovný poradce koordinuje společně s metodikem prevence aktivity školy v oblasti prevence. Aktivně nabízí učitelům a žákům možnost poradit se o svých problémech. Setkává se i s žáky, kteří jsou v některých případech ohrožení ve svém vývoji, sebepojetí, komunikaci s druhými. Komunikuje s pedagogy a sbírá podněty. Učitelé se na výchovného poradce obracejí v případě

- výskytu agresivního chování ve třídě
- signálu o potížích žáka (osobnostní, rodinné, vztahové)
- náhlého i trvalého neúspěchu v učení
- porušování pravidel soužití ve škole žákem
- krádeží ve třídách

Výchovný poradce diagnostikuje situaci. Navrhuje opatření, setkání zainteresovaných lidí, vede individuální konzultace s dětmi, s rodiči, informuje o kontaktech na další pomoc (adresář sociálních služeb apod.), Linku bezpečí a další organizace. Může se zúčastnit komunitních kruhů ve třídách, které organizují třídní učitelé a zajišťují tak prevenci konfliktů a problémů žáků. Obrací se na sociální odbor, kurátory v případě podezření na problém v rodině, porušování zákona.

Metodik prevence

Pracovník: **Bc. Ilona Smetanová**

Metodik prevence spoluvytváří minimální preventivní program, podílí se na jeho realizaci. Komunikuje s učiteli v oblasti primární prevence, v případě vzniklého problému dává podněty k možné nápravě (projekt, účast na tematické akci atd.) Spolupracuje s institucemi a organizacemi v oblasti primární prevence (PPP). Koordinuje předávání informací o problematice sociálně patologických jevů ve škole, dokumentuje průběh preventivní práce školy. Hodnotí realizaci minimálně preventivního programu.

Třídní učitel, učitelé

Učitelé se věnují v rámci své výuky rozvoji kompetencí žáků v oblasti sociálních dovedností, učí podle principů a metod v rámci koncepce školy. Osvojují a zapojují do řešení problémů výchovného poradce a metodika prevence. Provádějí průběžnou diagnostiku žáků a třídy na

třídních schůzkách vzájemně hodnotí uplynulé období, konzultují případné problémy, navrhnou opatření. Třídní učitel je v kontaktu s rodiči žáků své třídy prostřednictvím třídních schůzek, osobních setkání a dalších možností komunikace (e-mail, mobil, elektronická žákovská knížka atd.)

Ředitel školy, vedení školy

Sleduje efektivitu prevence sociálně patologických jevů. Sleduje problémy v kontextu celé školy a dělá personální a organizační opatření ke zlepšení vzájemného soužití ve škole. Účastní se v případě potřeby vzájemného setkání rodiny a školy.

Další spolupracující organizace

V oblasti prevence zneužívání návykových látek škola spolupracuje kromě PPP také s Policií ČR (místní i okresní oddělení), s odborem sociální péče atd.

Zpracovala: Mgr. Kateřina Ondrůjová
(aktualizace 9/2021 Bc. I.Smetanová)